

Sygn. akt: I 1 C 1829/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Iwona Tusk-Kasiewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Marta Bona

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2019 r. w Gdyni

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B.

przeciwko E. S. (poprzednio: P.)

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej E. S. (poprzednio: P.) na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. kwotę 1 308,12 zł (jeden tysiąc trzysta osiem złotych dwanaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 1 261 zł (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt jeden złotych) od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 24 listopada 2017 r. oraz od kwoty 1 308,12 zł (jeden tysiąc trzysta osiem złotych dwanaście groszy) od dnia 24 listopada 2017 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 481,60 zł (czterysta osiemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 24 listopada 2017 r. powód (...) S.A. wystąpił z żądaniem zasądzenia od pozwanej E. P. kwoty 5.606,12 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia zapłaty i obciążenia pozwanej kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że w dniu 1 marca 2016 r. zawarł z pozwaną umowę pożyczki o nr (...), w związku z którą pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz pożyczkodawcy kwoty 9.108 zł. Powód wyjaśnił, że na kwotę zobowiązania składa się: kwota udzielonej pożyczki w wysokości 8.806 zł oraz kwota wynagrodzenia umownego w wysokości 302 zł, a nadto iż kwota zobowiązania miała zostać spłacona w 18 ratach po 506 zł każda do 1-go dnia każdego miesiąca, począwszy od kwietnia 2016 r. Powód nadmienił, iż dokonał potrącenia z kwoty udzielonej pożyczki kosztu ubezpieczenia i opłaty przygotowawczej.

Do dnia wniesienia pozwu pozwana wpłaciła na rzecz powoda kwotę 3.549 zł, wobec czego w ocenie powoda zasadnym stało się roszczenie o zapłatę kwot stanowiących sumę niespłaconych rat pożyczki – 5.559 zł wraz z odsetkami dziennymi za opóźnienie spłat poszczególnych rat w kwocie 47,12 zł.

/pozew – k. 2-6/

Pismem z dnia 21 maja 2018 r. (k. 36) powód wskazał, iż precyzuje żądanie pozwu w ten sposób, że wnosi o wydanie nakazu zapłaty, na mocy którego pozwana zostanie zobowiązana do zapłaty wskazanej w pozwie należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

/pismo pełnomocnika powoda z dn. 21.05.2018 r. – k. 36/

W sprzeciwie od wydanego w sprawie w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, kwestionując zarówno ważność pełnomocnictwa udzielonego pełnomocnikowi powoda, jak i osobom które podpisały w imieniu powoda umowę pożyczki i wezwanie do zapłaty. Pozwana zakwestionowała również skuteczność wypowiedzenia umowy, a także ważność dokumentów – jako niepodpisanych i niepoświadczonych, a złożonych do akt wraz z pozwem przez pełnomocnika powoda. Pozwana zarzuciła, że powód nie wykazał okoliczności poniesienia kosztów ubezpieczenia przedmiotowej umowy, jak również błędnie rozliczył częściową spłaty pożyczki i kwotę odsetek. W sprzeciwie pozwana zgłosiła także żądanie nakazania powodowi usunięcia danych pozwanej z wszelkich baz klientów niesolidnych, jeśli w takowych została umieszczona przez powoda. Żądanie pozwanej uznane zostało przez Sąd za pozew wzajemny.

/sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 40 – 47/

Zarządzeniem z dnia 29 listopada 2018 r. Sąd zwrócił pozew wzajemny złożony przez pozwaną – powódkę wzajemną E. P., wobec nieusunięcia braków formalnych pozwu wzajemnego, jak również wobec oświadczenia pozwanej, z którego wynikało, iż nie podtrzymuje ona żądania zgłoszonego w pozwie wzajemnym.

/zarządzenie z dn. 29.11.2018 r. – k. 56/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zawartej przez strony procesu w dniu 1 marca 2018 r. umowy pożyczki pozwana otrzymała od powoda kwotę 4.000 zł, którą zobowiązała się zwrócić wraz z przewidzianymi w umowie opłatami i odsetkami w 18 miesięcznych ratach po 506 zł każda z nich, począwszy od kwietnia 2016 r. W części B umowy pożyczki – określającej dane pożyczki – ustalono, że w związku z udzieleniem pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany jest ponieść koszty:

- a) opłaty przygotowawczej w wysokości 508 zł,
- b) kosztów ubezpieczenia w wysokości 4.298 zł,
- c) wynagrodzenia umownego w wysokości 302 zł.

Zgodnie z pkt 5.2 umowy pożyczki pozwana została zobowiązana do zabezpieczenia spłaty pożyczki poprzez wyrażenie zgody na objęcie ją ochroną ubezpieczeniową. W pkt 15 umowy pozwana wyraziła zgodę na skorzystanie z zastrzeżonej na jej rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w Umowie Grupowego (...) zawartej przez (...) S.A. z (...) U. S.A. z siedzibą w W.. W pkt. 15.2 umowy pozwana została zobowiązana do jednorazowego, po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki, pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu umowy ubezpieczenia, przy czym powód zobowiązany został do odprowadzenia na rzecz ubezpieczyciela składki, a pozwana upoważniła powoda do potrącenia należnej z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia z kwoty udzielonej pożyczki.

W pkt 9.1 umowy strony postanowiły, że jeżeli pożyczkobiorca nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki przez dwa okresy płatności pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu.

/dowód, a nadto – umowa pożyczki z dn. 01.03.2016 r. wraz z załącznikami – k. 8 – 15/

Pozwana nie dokonywała spłat rat pożyczki w terminie.

Pismem z dnia 2 grudnia 2016 r. pożyczkodawca wezwał pozwaną do zapłaty wymagalnej, a niespłaconej raty pożyczki w wysokości 1.005 zł w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki.

/dowód – pismo z dn. 12.02.2016 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 16 – 20v/

Pismem z dnia 01 stycznia 2017 r. zatytułowanym „wypowiedzenie umowy pożyczki” strona powodowa poinformowała pozwaną, że ze względu na poważne naruszenie przez pozwaną postanowień umowy nr (...) polegające na nie płaceniu zobowiązań pozwanej zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat do ww. umowy pożyczki, wypowiada pozwanej umowę pożyczki z zachowaniem terminu 30 dni, co czyni zobowiązania pozwanej dotyczące ww. umowy wymagalnymi. Jednocześnie strona powodowa oświadczyła, iż zawiadamia pozwaną, że zgodnie z postanowieniami ww. umowy oraz deklaracji wekslowej wystawiony przez pozwaną weksel in blanco został wypełniony i w przypadku nie otrzymania zapłaty w ciągu najbliższych 30 dni, strona powodowa skieruje sprawę na drogę sądową do rozpoznania przez sąd powszechny. Strona powodowa poinformowała pozwaną, że na dzień 01 stycznia 2017 r. jej dług wynosi 6.89,03 zł, na którą to kwotę składają się: kwota niespłaconej pożyczki – 5.559 zł, kwota naliczona na podstawie pkt. 9.2 a) w wysokości 22,11 zł, kwota naliczona na podstawie pkt. 9.2 b) umowy w wysokości 1.111,80 zł, kwota naliczona na podstawie pkt. 9.2 c) umowy w wysokości 150 zł oraz umowne odsetki dzienne obliczone na podstawie pkt. 11.1 postanowień umowy – 47,12 zł.

/dowód – wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z potwierdzeniem nadania – k. 21-26/

Tytułem spłaty zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 1 marca 2018 r. pozwana wpłaciła na rzecz powoda łącznie kwotę 3.549 zł.

/dowód – uzasadnienie pozwu – k. 4/

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając powyższy stan faktyczny, jako wiarygodne, Sąd ocenił przedłożone przez powoda dokumenty prywatne, albowiem ich autentyczność i prawdziwość – w przeciwieństwie do ustalenia skutków z nich wynikających – nie budziła wątpliwości Sądu.

W świetle stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie, jednakże wyłącznie w zakresie kwoty 1.308,12 zł, na którą składała się suma wypłaconej pozwanej, a nie spłaconej przez nią części pożyczki w wysokości 1.261 zł oraz kwoty 47,12 zł stanowiących skapitalizowaną sumę odsetek za opóźnienie spłat poszczególnych rat, a także dalszych ustawowych odsetek za opóźnienie w zapłacie tej sumy.

W zakresie tych należności znajdowały one oparcie w przepisach kodeksu cywilnego regulującego umowę pożyczki i świadczenia uboczne w postaci odsetek za opóźnienie (art. 720-724 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c.) oraz postanowieniach umowy, podlegającej szczególnemu reżimowi określonymu w ustawie z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2011, nr 126, poz. 715, ze zm.). Przywołany przepis art. 720 k.c. stanowi bowiem, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości; zaś przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w szczególności art. 3 ust. 1 określa, że przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, a także art. 3 ust. 2 pkt 1 określający, że za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki.

W świetle tych regulacji, w ocenie Sądu, powództwo w części obejmującej niespłaconą przez pozwaną część kapitału pożyczki oraz odsetek umownych od tego kapitału naliczonego pozostawało w pełni przez powoda wykazane. W tym

celu przedstawił on bowiem – wbrew twierdzeniom pozwanej – podpisaną przez pozwaną i poświadczoną za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie – prawidłowo umocowanego pełnomocnika powoda – umowę pożyczki z dnia 1 marca 2016 r.

Wysokość zasądzonej od pozwanej kwoty stanowiła różnicę pomiędzy wysokością kwoty podlegającej spłacie wskazanej w treści umowy, tj. pomiędzy kwotą 9.108 zł, a wysokością wpłat dokonanych przez pozwaną, co dawało kwotę 5.559 zł ($9.108 \text{ zł} - 3.549 \text{ zł} = 5.559 \text{ zł}$). Kwota ta została następnie pomniejszona o wysokość naliczonej przez powoda opłaty za ubezpieczenie, tj. o nienależną powodowi kwotę 4.298 zł, co w rezultacie dawało należność w wysokości 1.261 zł. Wysokość zasądzonej od pozwanego kwoty stanowiła różnicę pomiędzy wysokością kwoty podlegającej spłacie wskazanej w treści umowy, tj. pomiędzy kwotą 5.958 zł, a wysokością wpłat dokonanych przez pozwanego, co dawało kwotę 5.296 zł ($5.958 - 662 = 5.296 \text{ zł}$). Należność ta została z kolei powiększona o wykazaną przez powoda wysokość naliczonych przez powoda odsetek za opóźnienie w wysokości 47,12 zł (zgodnie z załączonym do akt sprawy wyliczeniem znajdującym się na k. 71 akt sprawy).

W ocenie Sądu zarzut pozwanej w zakresie dotyczącym określonej w umowie pożyczki opłaty z tytułu ubezpieczenia w wysokości 4.289 zł pozostawał skuteczny. W sprawie brak było jakiegokolwiek dowodu na to by faktycznie pozwana została objęta ochroną ubezpieczeniową wynikającą z zapisów zawartych w umowie pożyczki oraz by faktycznie powód zapłacił ubezpieczycielowi składkę w wysokości wskazanej w umowie opłaty. Zasadnie też pozwana zwracała uwagę na dysproporcję pomiędzy wysokością sumy pożyczki przekazanej, która wynosiła 4.000 zł, a sumą kosztów ubezpieczenia, które powód naliczył pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki w wysokości 4.298 zł.

Z uwagi na powyższe zapis umowy przedstawionej przez powoda, a dotyczący opłaty z tytułu kosztów ubezpieczenia spłaty pożyczki w wysokości 4.298 zł nie uzyskał aprobaty Sądu. Wysokość ustalonego przez powoda ryczałtowego kosztu z tego tytułu (w wysokości stanowiącej ponad 100 % samej wypłaconej kwoty pożyczki) była nadmierna i nieproporcjonalna do możliwej faktycznej wysokości składki z tytułu takiego ubezpieczenia.

Jednocześnie, za poglądem tutejszego Sądu wyrażonym w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt I 1 C 1507/17, wskazać należy, iż przedmiotowe postanowienia umowne zostały zastrzeżone w sposób i wysokości znacznie przekraczającej możliwą do przyjęcia bez zarzutu dotyczącego naruszenia zasad współzycia społecznego granicę. Zastrzeżenia te w ocenie Sądu nie miały żadnego uzasadnienia, w szczególności w zyskach osiągniętych w ramach normalnej i rzetelnie prowadzonej działalności gospodarczej. Stąd należało uznać je za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności z tradycyjną zasadą uczciwości i rzetelności kupieckiej.

W ocenie Sądu, przywołane przez powoda postanowienia umowne przewidujące tą opłatę pozostawały regulacjami o charakterze abuzywnym, które z mocy art. 385¹ § 1 i 3 k.c. nie wiązały pozwanej, która zawarła z pożyczkodawcą umowę jako konsument. Omawiana opłata nie były jednocześnie głównym świadczeniem pozwanej – tym bowiem w umowie pożyczki był wszak zgodnie z treścią art. 720 k.c. – zwrot pożyczki.

Mając powyższe na uwadze, wobec abuzywności wyżej omówionych zapisów umownych – ponad zasądzoną w pkt. I wyroku kwotę 1.308,12 zł – Sąd w pkt. II wyroku oddalił powództwo. Orzeczenie w tym zakresie wydano z uwzględnieniem brzemienia art. 385¹ § 1 k.c. oraz z w oparciu o przepis art. 6 k.c.

Fakt jedynie częściowego utrzymania się przez powoda ze zgłoszonym w pozwie roszczenia znalazł swoje odzwierciedlenie w treści rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartego w punkcie III wyroku. W zakresie żądania różnicy pomiędzy dochodzoną kwotą 5.606,12 zł, a zasądzoną od pozwanej kwotą 1.308,12 zł – powód został bowiem uznany za przegrywającego spór. W konsekwencji Sąd uznał, że powód w stosunku do pierwotnie zgłoszonego roszczenia utrzymał się w 23,3 % i w tym zakresie wygrał proces, pozwana zaś w pozostałej części. Na koszty procesu składały się koszty poniesione przez stronę powodową w postaci: opłaty sądowej w kwocie 250 zł (nadwyżka opłaty w kwocie 31 zł zostanie powodowi zwrócona), oraz koszty w postaci wynagrodzenia z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, ustalone w wysokości stawki minimalnej przewidzianej w przewidzianej w § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015

poz. 1800, ze zm. oraz wydatki z tytułu kosztów opłaty skarbowej uiszczonej w związku ze złożonym dokumentem pełnomocnictwa procesowego. Stosownie do przewidzianej w art. 100 k.p.c. zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu – pozwaną obciążało więc 23,3 % poniesionych przez stronę powodową kosztów procesu, czyli 481,60 zł ($2.067 \text{ zł} \times 23,3 \% = 481,60 \text{ zł}$).